

ВПЛИВ ТВОРЧОСТІ ШЕВЧЕНКА НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ, МИСТЕЦТВА, ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті розглянуто творчість Т. Г. Шевченка. Визначено, що надбання письменника має величезний вплив на розвиток української літератури, мистецтва та духовної культури.

Ключові слова: українська література, вплив, мистецтво, духовна культура, Шевченко, Кобзар, розвиток, Україна.

Abstract

The article deals with the T. H. Shevchenko's art. It is determined that writer's acquisition has a huge influence on development of Ukrainian literature, art and spiritual culture.

Keywords: Ukrainian literature, influence, art, spiritual culture, Shevchenko, Kobzar, development, Ukraine.

Тараса Григоровича Шевченка називають основоположником сучасної української літературної мови, адже він із неперевершеною майстерністю розкрив красу та силу українського слова [2, с. 14]. Він міг присвятити своє життя тому, щоб створювати твори російською мовою, оскільки знаходився в Російській імперії, але Кобзар не відрікся від своєї Батьківщини, не забув «солов'їної» та подолав довгий шлях, щоб довести, що він патріот свого народу.

Шевченкове життя – символ тернистого шляху боротьби за свободу. Воно постало перед українцями прикладом того, як можна крок за кроком звільнитися з полону пригнобленості, зневіри, комплексу меншовартості та національної депресії. Адже літературний діяч з великої літери почав свою тяжку путь із найглибших низин: він був звичайним кріпаком, який любив малювати все, що йому подобалося. Простий бідний хлопчик хотів отримувати освіту, розвивати талант, але через його походження це було неможливо.

Прокладаючи нові шляхи в літературній творчості, молодий поет підкреслював свій зв'язок, спадкоємність із попередниками, які першими починали нову українську літературу. Коли 1838 р. помер автор безсмертної "Енеїди", під враженням одержаної звістки Шевченко пише елегію "На вічну пам'ять Котляревському", у якій навіки визначив вагомість його внеску в культуру українського народу та всього людства. Так само високо оцінював молодий поет і першого прозаїка нової української літератури Г. Квітку-Основ'яненка. Він пише письменникові листа, прочитавши його нарис про А. Головатого, та звертається до автора з віршовим посланням "До Основ'яненка". В. Жуковському присвячено ранню найкращу поему "Катерина", а Є. Гребінці – "Перебендю".

Кобзар у своїй поезії малював справжню Україну, розбиту та розграбовану, але, не дивлячись на це, він все одно описував її з любов'ю та пошаною. Шевченко навчив кожного, хто читав його твори та знайомий з його мистецтвом, патріотизму та боротьби за свою незалежність та свободу. Заслуга поета полягає й у тому, що він відібрав з народної мовної скарбниці багаті лексико-фразеологічні шари, відшліфував орфоепічні й граматичні норми; відкрив перспективи багатофункціонального використання літературної мови; заклав основи для розвитку в ній наукового, публіцистичного та інших стилів; вивів українську мову на рівень високорозвинених європейських мов [2, с. 14].

Варто відзначити, що вірші Шевченка є шедеврами української поезії. Твір поділяється частіше на дві нерівні асиметричні частини, у яких відношення більшої частини до меншої найчастіше відповідає поряд розташованим числам Фібоначчі, отже, наближається до «золотої» пропорції. Це свідчить про високий рівень гармонії звучання поезії творця [3, с. 6].

Також не слід забувати саме про художні навички поета, оскільки внесок Шевченка в цій сфері, на мій погляд, недооцінений. Навіть не кожний читач звертає увагу на палітурку «Кобзаря»: на ній зображений сам письменник, але, мені здається, що більшість гадки не мають, що це автопортрет. Найвідоміші з його робіт: «Катерина», «Циганка-ворожка» та перший автопортрет Тараса Григоровича 1840 р. неабияк вплинули на розвиток художнього мистецтва та представляють собою величезну спадщину українського Кобзаря. Шевченківський реалізм у літературі доповнює його майстерний живопис на полотнах, заявляючи про те, що автор – всесторонньо розвинута людиною, яка гідна того, щоб бути популяризованою [1, с. 62].

Отже, надбання Тараса Григоровича Шевченка є провідним в історії не тільки українського народу, а й інших держав, у розвитку яких він брав участь. Піднявшись із самих низин, письменник «дістав до зірок», але, на жаль, саме після смерті він отримав свій статус основоположника нової української літератури. А сьогодні Шевченко – один із найвизначніших постатей в історії Української держави. Адже його слово запалювало серця українців. Завдяки його творчості українська література вийшла на широкий інтернаціональний шлях історичного поступу та вивела із забуття всю націю. Поетичним талантом Кобзаря й досі захоплюються вусьому світі. Проте значення віршів поета – не тільки в їх мовній чи літературній майстерності. Пристрасна поезія Шевченка не обмежувалась оплакуванням героїчного минулого, а будила національні почуття. Великою заслугою поета було те, що його творчість сприяла згуртуванню свого народу. Кожна з верств українського суспільства знаходила в поезії митця відображення власних інтересів. Відтак Шевченків ідеал національного й соціального визволення ґрунтувався на одвічних загальнолюдських цінностях добра, справедливості, милосердя. Йому належить визначення національної ідеї, зміст якої актуальний і нині: одночасне національне та соціальне визволення українського народу. Він віддав все своє життя гарячому відстоюванню прав українського народу, щиро люблячи свою Батьківщину. Саме тому ім'я Великого Кобзаря – безсмертне.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азарова Л. Є. Професійне спілкування науково-технічних працівників / Азарова Л. Є., П'яст Н.Й., Іванець Т. Ю. // Навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2008. – 189 с.
2. Українське ділове мовлення. Частина I. / Азарова Л. Є., П'яст Н. Й. // Вінниця: УНІВЕРСУМ – Вінниця, 2007. / МОНУ 232 с.
3. Азарова Л. Є. «Золота» пропорція як прояв гармонії у поетичній творчості Т. Шевченка. / Л. Є. Азарова // Одеський лінгвістичний вісник, 2014. – Випуск 3. С. 4 – 12.

Азарова Лариса Євстахіївна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри мовознавства, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: kmz2427@ukr.net

Azarova Larisa Ye. – Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of Linguistics, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: kmz2427@ukr.net

Маренко Дана Вадимівна – студентка групи 2PI-18б, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: 2pi.18.dm@gmail.com

Marenko Dana V. – student of the 2PI-18b group, Department of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: 2pi.18.dm@gmail.com